Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

Nevidljive rane rata – 2. dio

Mario Strinavić · Thursday, July 2nd, 2020

U pružanju psihosocijalne i zdravstvene skrbi hrvatskih branitelja oboljelih od postraumatskog stresnog poremaćaja Ministarstvo hrvatskih branitelja sustavno provodi Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata koji ima za cilj psihosocijalnu reintegraciju i osiguravanje što kvalitenijeg života. Organizacija na nacionalnoj, regionalnoj i županijskoj razini, centri za psihosocijalnu pomoć**,** organizirani klubovi branitelja, bračni i obiteljski tretmani, dječje radionice, stručnjaci različitih profila – psiholozi, socijalni radnici, psihijatri, pravnici te ostali stručnjaci društveno-humanističkog usmjerenja koji pružaju savjetodavnu pomoć i psihosocijalnu podršku pokazatelji su da se puno toga poduzelo kako bi se pomoglo hrvatskim braniteljima oboljelima od PTSP-a i njihovim obiteljima, a u konačnici i cijelom društvu.

Većina ljudi koji prolaze kroz traumatične događaje može imati privremene poteškoće u prilagođavanju i suočavanju, ali s vremenom, dobrom terapijom i dobrim odnosom prema takvoj gupaciji obično se popravljaju. Međutim, ako se simptomi pogoršaju, traju mjesecima ili godinama i ozbiljno ometaju svakodnevno funkcioniranje tada to postaje problem koji se ne zadržava samo na osobnoj razini već se prelijeva i na samu obitelj i društvo. Tada zasigurno treba postavljati pitanja radi li se o psihičkim smetnjama kao posljedici traumatiziranosti ili tu postoje i drugi razlozi i uzroci koji izazivaju daljnu traumatiziranost i spriječavaju samozacjeljenje od doživljenih trauma.

Što se zapravo događa ako unatoč tolikoj pomoći hrvatski branitelji umiru, dižu ruku na sebe i teško izlaze iz ovog traumatskog stanja?

Neosporna je činjenica da je svako društvo pa tako i naše dužno razmišljati o uzrocima i posljedicama kao neraskidivoj sponi u kojoj nitko nije oslobođen tog djelovanja pa tako ni hrvatski branitelji. Čini se da je upravo izostanak razmišljanja o uzrocima dovelo i do posljedica kojima svjedočimo i čije nerješavanje dovodi do ozbiljnih problema.

Jedan od razloga je zasigurno stigmatizacija hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a. Stigma je oznaka srama i njena je funkcija da osobu označi manje vrijednim članom društva. Društvena stigmatizacija u ovom kontekstu znači da su hrvatski branitelji oboljeli od PTSP-a nerijetko etiketrirani kao opasne ili neodgovorne osobe, što naravno za posljedicu ima daljnju patnju, kontinuirano loš osjećaj i osjećaj manje vrijednosti.

Stigmatizirati nekoga tko je obolio može se i razumjeti do određene granice jer stigma podrazumijeva strah od drugačijeg, neznanje i i nerazumijevanje i tada je lakše sve promatrati na bipolarnom principu crno-bijelo. U osnovi to nije ništa drugo nego automatizam- nesvjesnost, mentalna inercija, uvriježeni, konvencionalni i previše pojednostavljeni načini razmišljanja o određenim pojavama ili skupinama ljudi s kojima se hrvatski branitelji svakodnevno susreću. Možda pojedinac, grupa pa i veći dio društva ne može shvatiti što je jedan hrvatski branitelj proživio tijekom Domovinskog rata, što proživljava u sindromu posttraumatskog poremećaja, ali ta činjenica ne olakašava stanje u kojemu se traumatizirani čovjek nalazi. On se u sudaru s predrasudama osjeća odbačen, neshvaćen i svaki takav susret vraća ga na početak. Uotčiste ponovno nalazi među svojim suborcima, liječnicima s kojima nalazi zajednički jezik i u koje ima povjerenje, s čime, zapravo započinje začarani krug iz kojeg se teško izlazi. Ako se kojim slučajem dogodi da hrvatski branitelj počini neki tragični događaj, a događalo se tada se stigma pojačava, čemu nesumnjivo doprinose mediji, ne ulazeći u uzroke i stavljajući sve pod „kapu hrvatskog branitelja“ oboljelog od PTSP-, što nerijetko odudara od istine. Unatoč apelima Ministarstva hrvatskih branitelja da ne koriste a priori i neosnovano status hrvatskog branitelja prilikom izvještavanja o kriznim situacijama, o ubojstvima i samoubojstvima te o svim drugim tragičnim pričama, stvari se ne mjenjaju. A mediji su ti koji bi trebali biti svjesni važnosti svoje uloge i utjecaja na javnost, i koji bi trebali razmišljati na koji način prenijeti informacije jer način na koji komuniciramo neku poruku

oblikuje stavove drugih. Stoga je, itekako važno voditi računa o riječima i izrazima koji se koriste kako bi djelovali u smjeru smanjenja straha i osude drugih te istovremeno povećanju odgovornosti svakog pojedinca za zajednicu. To znači, prije svega plasiranje točnih informacija i odustajanje od bombastičnih i pikantnih naslova.

S druge strane dugogodišnja politika svojim izjavama, potezima, a što je možda najgore svojom šutnjom nije olakšavala traumatiziranost, naprotiv. Hrvatska za koju se se branitelji borili je Hrvatska koja ne samo racionalno rasuđuje već vodi i brigu za pravednu i pravičnu zemlju koja svima jamči ista prava, među kojima je pravo na život i zdravlje, pravo na dostojanstvo, ugled i čast. Ako godinama svjedočite kako se društvo gradi na političkim, ideološkim, krivotvorevinama, tada dobijete karikaturalno iskrivljenu sliku stvarnosti koja budi gotovo zastrašujuće osjećaje. Ako se osvrnemo samo na višegodišnje nametanje teze kako nije bilo velikosrpske agresije, kako smo svi zapravo isti, kako žrtva postaje agresor, a agresor žrtva ne može se očekivati da isto ne ostavi traga na, ionako već ranjenu psihu. Bezbroj je primjera, izjava i poteza koja su dolazila i dolaze od strane tvrdih tvoraca neke nove istine o Domovinskom ratu kojiima je oduvijek medijski prostor bilo mjesto kroz koji sustavno truju društvo. Može li čovjek uopće zamisliti koliko je tu bilo potrebno samokontrole, strpljenja i očekivanja da će se stvari posložiti upravo na način kako treba. Da će jedina biti mjerodavna istina koja će pokrpati sve te ožiljke. Ne zaboravimo, u strpljivosti je neosporno snaga koja pomaže da se prevlada neumoljiva stvarnost, ali u strpljivosti i svom tom čekanju je i trpljenje koje te slomi da se više nikad ne podigneš. Potrebno je razumijevati da čovjek može i žvakati travu da bi umanjio fizičke patnje od gladi i istovremeno zaplakati od očaja kad drugome ne može pomoći, ali i shvatiti da neizmjerno pati kad mu se uruši dostojanstvo, integritet, sve ono u što je vjerovao, za što je i zdravlje dao. Da, to je patnja strpljenja u duševnim raspoloženjima. Čudesno uzvišeno koje na žalost ovdje na zemlji dobiva degenerirane oblike. To silno strpljenje i trpljenje uvjetovano je i današnjim izostankom vrijednosnih okvira u kojem se grubo i beskrupulozno napadaju temeljne vrijednosti kao što su zdravlje i život hrvatskih branitelja. Tako se oboljelima od PTSP-a ne pomaže već ih se vraća u mrak.

Potrebno je što prije osvijestiti javnost da traumtizirani branitelj treba razumijevanje i prihvaćanje, da je stigma zadnje što mu treba, da treba istinu, pravdu i pravednost kako bi lakše izašao iz tog psihčkog stanja koje podrazumijeva flashback, noćne more i jaku anksioznost, kao i nekontrolirane misli o događaju. Koliko god se ponavljanje činilo zamornim, potrebno je stalno ponavljati o važnosti istog jer „ponavljanje je majka znanja“, ponavljanje u psihologiji stvara ustaljene i uobičajene reakcije,

potrebnu naviku koja određuje ne samo običaje i svakodnevnu praksu jednoga naroda već i temeljni način njegova života, odbnosno sustav vrijednosti. U cijelom tom procesu transformacije negativnih obrazaca ponašanja koji se manifestiraju prema hrvatskim braniteljima oboljelima od PTSP-a, neophodno je ponavljanje kako bismo utjecali na podsvijest koja upravlja našim ponašanjem i načinom razmišljanja, i u kojoj se nalaze sve naše navike koje se mogu i moraju mjenjati.

Mario Strinavić

This entry was posted on Thursday, July 2nd, 2020 at 10:37 pm and is filed under Aktualno, Nekategorizirano You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Responses are currently closed, but you can trackback from your own site.